

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.12.2007
KOM(2007) 860 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Et lead market-initiativ til fordel for Europa

**{SEK(2007) 1729}
{SEK(2007) 1730}**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Et lead market-initiativ til fordel for Europa

1. INDLEDNING

Det er yderst vigtigt for konkurrenceevnen, at der udvikles en innovationsdrevet økonomi. Kommissionens bredt funderede innovationsstrategi¹ lagde vægt på nødvendigheden af en konsekvent og strategisk anvendelse af værktøjer og instrumenter til fordel for innovation, som var baseret på efterspørgsel. I både rapporten "Mod et innovativt Europa"² og 2006-rapporten om konkurrenceevnen i EU samt i forbindelse med høringen af de berørte parter gives der udtryk for, at Europa bør tilstræbe en mere målrettet udvikling af innovationsvenlige markeder, der på afgørende vis kan lette markedsføringen af innovationer.

Rådet (konkurrenceevne)³ opfordrede Kommissionen til "*i løbet af 2007 at fremlægge et initiativ vedrørende lead markets baseret på en bred høring af interessenter for at få fastlagt en velfungerende fremgangsmåde, der kan støtte fremkomsten af markeder af høj økonomisk og samfundsmæssig værdi. Dette skulle omfatte en identificering af områder, hvor fælles optræden ved hjælp af centrale politiske instrumenter og rammebetingelser, sammenhæng og koordinering af relevante offentlige myndigheders udformning af politikker samt øget samarbejde mellem nøgleinteressenterne kan fremskynde markedsudviklingen, uden at markeds kræfterne berøres.*"

Som svar på denne opfordring fremlægges i denne meddelelse et lead market-initiativ (i det følgende benævnt "LMI"). Det indkredser en række markeder, der har potentiale som lead market (i det følgende benævnt "LM"). I meddelelsen opfordres der til snarlig og velkoordineret handling på baggrund af omfattende handlingsplaner⁴ for disse markeder med henblik på hurtigt at tilvejebringe synlige gevinster for Europas økonomi og dets forbrugere.

I artiklen "Explanatory Paper on the European LM Approach: Methodology and Rationale"⁵ i bilag II beskrives høringen af berørte parter, LM'ers økonomiske karakter og det generelle potentiale for de økonomiske, sociale og miljømæssige gevinster, som kan retfærdiggøre de politiske bestræbelser, der er nødvendige for at åbne og implementere LMI'er.

2. LMI'ER - NØGLEN TIL EN VELLYKKET INNOVATIONSSTRATEGI FOR EUROPA

2.1. Målsætning og centrale principper for LMI'er

LMI'er adskiller sig metodisk fra tidligere EU-initiativer. De er mere vidtgående end engangsforanstaltninger, og de giver ikke kun punktvis resultater. For eksempel var

¹ KOM(2006) 502 endelig af 13.9.2006.

² http://ec.europa.eu/invest-in-research/action/2006_ahogroup_en.htm.

³ Rådets konklusioner af 4. december om innovationspolitik og konkurrenceevne.

⁴ Jf. bilag I, SEK XXX. Der vil desuden foreligge tematiske forberedende artikler på Kommissionens websted Europa.

⁵ SEK XXX.

initiativet vedrørende GSM hovedsagelig begrænset til ét instrument, nemlig fastsættelse af normer. LMI'er tilstræber også at komme først ind og dermed opnå konkurrencefordele på hurtigt voksende verdensmarkeder. Derimod var det europæiske initiativ inden for elektronisk handel⁶ til trods for et lignende indhold og omfang, rettet mod et marked, der i USA allerede var kommet i gang.

Markedsorienterede bestræbelser kræver en tematisk tilgang. De forskellige innovationsprodukter og –tjenester er forbundet med særlige problemer, og de kræver forskellige samordnede politikaktioner.

LMI'er afdækker derfor først og fremmest interessante vækstmarkeder, der bør støttes ved sådanne samordnede politikaktioner baseret på grundige analyser, omfattende høringer og feedback-mekanismer.

LMI'erne udformer desuden processer, der bedre kan strømline de lovgivningsmæssige og de administrative omgivelser og fremskynde væksten i efterspørgslen.

For at være vellykkede skal disse processer

- inddrage behov og brugerpræferencer på de globale markeder med henblik på maksimering af markedspotentialet
- lette accepten af EU-normer og –tilgange på markeder uden for EU, herunder især på områder, der påvirkes af globale tendenser (f.eks. miljøspørgsmål)
- tilstræbe at sænke omkostningerne ved markedsføringen af nye varer og tjenester ved at lette markedsadgangen og fremme foranstaltninger til styrkelse af aggregeringen af efterspørgslen. Konkurrencen mellem forskellige innovationskoncepter bør sikres, således at der tilskyndes til konstant tilpasning til udviklingen i markedets behov.

Endelig er det altafgørende, at medlemsstaterne og den private sektor⁷ deltager aktivt i overensstemmelse med solidaritetsprincippet og de gældende EU-regler, især når det gælder konkurrence, statsstøtte⁸ og offentlige indkøb.

Da initiativet ikke tilstræber at skabe markeder ad kunstig vej ved normer eller lovgivning eller ved målrettet økonomisk støtte til individuelle teknologier, kræver det ikke yderligere EU-bevillinger. Initiativet kan imidlertid have indvirkning på fastsættelsen af mål for anvendelsen af eksisterende midler.

2.2. Metoder til identificering af markeder

På baggrund af disse principper har Kommissionen gennemført omfattende høringer af berørte parter og har på denne måde fastlagt følgende kriterier for LM'er.

- **Markeder baseret på efterspørgsel i stedet for teknologi-push:** Rækken af potentielle kunder og de behov, markedet er rettet mod, tyder på, at der både i Europa og på globalt plan er et stærkt markedspotentiale inden for en temmelig kort tidshorisont.

⁶ KOM(97) 157 af 16.4.1997.

⁷ F.eks. via ETP.

⁸ Hvis medlemsstater vil iværksætte nye støtteforanstaltninger, bør disse være rettet mod klart afgrænsede tilfælde af fejlslagne markeder og have incitamentvirkning, stå i forhold til det tilsigtede mål og have begrænset indvirkning på konkurrence og handel. Støtten må ikke omfatte omkostningerne ved overholdelse af kravene i EU-lovgivningen.

- **Brede markedssegmenter:** Markedssegmentet er temmelig bredt, og der bygges ikke kun på en enkelt vare. Der kan kun opnås indflydelse på markeder, hvis der samtidig tilbydes en række indbyrdes forbundne varer og tjenesteydelser. Dette fører til yderligere merværdi i vare-/tjenestekæden og giver med tiden en mere solid konkurrencefordel baseret på en bredere industriel base i Europa.
- **Strategisk samfundsmæssig og økonomisk interesse:** Markedssegmentet giver større strategiske samfundsmæssige og økonomiske gevinster inden for f.eks. folkesundhed, miljø- og klimabeskyttelse, sikkerhed og beskæftigelse. Udgifterne til den offentlige koordineringsindsats i forbindelse med en bestemt LMI er berettigede, hvis de giver sådanne gevinster.
- **Merværdi ved fremadrettede, samordnede og målrettede, men fleksible politiske instrumenter:** For de identificerede markeder findes der ikke nogen enkelt politisk foranstaltning, der kan fjerne de barrierer, der blokerer for fremkomsten af en stærk efterspørgsel⁹. De barrierer, der er afdækket, er af en sådan karakter, at kun en kombination af forskellige offentlige foranstaltninger og incitamenter kan gøre en forskel. Mens målet for de politiske foranstaltninger er klart defineret, må implementeringen af dem gøre det muligt at foretage fleksible justeringer i forbindelse med udviklingen inden for teknologi eller handel.
- **Ingen "kåring af vindere":** I Europa er der et industrielt potentiale og nye teknologier eller ideer til udnyttelse af eksisterende teknologier, der er tilstrækkeligt modne og dermed kan danne grundlag for sortimentet af varer og tjenesteydelser i et vækstmarked. Markedets karakteristiske adfærd er at undgå risikoen ved de facto-støtte til specifikke virksomheder for at sikre en retfærdig og åben konkurrence og undgå at diktere de teknologiske valg, der kan foregribe en udvikling baseret på konkurrence eller om muligt bedre økonomiske valg.

Disse principper suppleredes ved en vurdering af muligheden for at iværksætte LMI'er på disse markeder i lyset af tilgængeligheden af information og Kommissionens igangværende bestræbelser.

2.3. LMI - hvilke markeder?

Ved fastlæggelsen af ovennævnte kriterier er der især trukket på den omfattende industrielle og tematiske dækning i de mere end 30 erhvervsorienterede europæiske teknologiplatforme (European Technology Platforms - ETP)¹⁰¹¹ og de otte INNOVA-paneler¹².

Høringerne af berørte parter var i stadiet forud for fastlæggelsen meget bredt anlagte, idet de både dækkede metoder og valg af områder. På grundlag af disse høringer og Rådets konklusioner af 4.12.2006⁴ blev de europæiske teknologiplatforme og de europæiske INNOVA-paneler specifikt inviteret til at deltage i endnu en vurdering af markederne¹³

⁹ Derfor er der ikke behov for LMI'er på dette marked.

¹⁰ Se listen over disse platforme på http://cordis.europa.eu/technology-platforms/individual_en.html.

¹¹ ETP-seminar for erhvervsledere den 6. december 2006 (http://cordis.europa.eu/technology-platforms/seminar7_en.html).

¹² Luftfart, automobiler, bioteknologi, informations- og kommunikationsteknologi, tekstiler, energi, økoinnovation og gazeller (SMV'er i højvækstsektorer), <http://www.europe-innova.org/index.jsp>.

¹³ Som foreslået af Kommissionen i KOM(2006) 502 og af Rådet i dets konklusioner af 4.12.2006.

foretaget ved hjælp af workshoper, ekspertgrupper og spørgeskemaer ud fra de vedtagne kriterier.

Yderligere høringer blev gennemført med forskellige erhvervssektorer for at uddybe analysen for de mest lovende områders vedkommende.

På dette grundlag er der identificeret seks markeder til initiativets første etape: **e-sundhed, beskyttende tekstiler, bæredygtigt byggeri, genbrug, biobaserede produkter og vedvarende energi**. Disse markeder er særdeles innovative og reagerer på kundernes behov, de har en stærk teknologisk og industriel base i Europa, og de er i højere grad end andre markeder afhængige af de gunstige rammebetingelser, som offentlige politiske initiativer kan skabe.

- **eHealth kan hjælpe, når det gælder om at give bedre pleje for færre penge** med sundhedssystemer, der er centreret om borgeren. Uden betydelige reformer, herunder anvendelsen af e-sundhed, forventes sundhedsudgifterne at stige fra de nuværende 9 % af BNP til ca. 16 % i 2020 som følge af "det aldrende Europa". Der er foretaget betragtelige F&U-investeringer inden for e-sundhed. Alligevel er IKT-investeringerne på dette område ikke så høje som inden for andre servicesektorer. Ibrugtagningen af tekniske og organisatoriske løsninger hindres ofte af en stærk markedsfragmentering, der f.eks. skyldes forskellige socialsikringsystemer og manglende interoperabilitet. Dette hindrer udnyttelsen af fordelene ved stordrift. Situationen forværres af mangelen på retssikkerhed med hensyn til erstatning og ansvar og manglende viden om korrekt anvendelse af retlige bestemmelser om beskyttelsen af persondata. Dette begrænser både ibrugtagningen af produkter og investeringerne i erhvervslivet.
- **Bygge- og anlægsmarkedet** tegner sig for 10 % af BNP og 7 % af arbejdsstyrken. **Bygninger tegner sig for størstedelen af det samlede energiforbrug i EU (42 %) og ca. 35 % af udledningen af drivhusgasser.** Det meget omfattende marked for bæredygtigt byggeri er genstand for overvejelser vedrørende miljøet (f.eks. energieffektive elektriske artikler og varmeinstallationer), brugernes sundhed (f.eks. indendørs luftkvalitet) og ergonomi (f.eks. vedrørende ældre personers uafhængighed). Det omfatter udviklingen af bæredygtige løsninger for bygninger til såvel beboelse som til andre formål og for infrastruktur. Utilstrækkelig koordinering af lovgivningen, ikke blot på EU-plan, men mere specifikt på nationalt plan, for bygge- og anlægssektoren i kombination med en hovedsagelig lokal erhvervsstruktur fører til betydelige administrative byrder og høj fragmentering af markedet for bæredygtigt byggeri. Der er en mangel på viden om de muligheder inden for de eksisterende lovrammer for offentlige indkøb, som ville kunne støtte efterspørgslen efter innovationsorienterede løsninger. Der er behov for en forudseende tilgang, både når det gælder lovgivning og beslutninger om offentlige indkøb.
- **Beskyttende tekstiler**¹⁴ omfatter beklædning og andre tekstilbaserede løsninger, hvis vigtigste funktion er at beskytte brugerne mod risici i arbejdsmiljøet. Størrelsen af det nuværende PPE-marked¹⁴ i EU anslås til 9,5-10 mia. EUR; 200 000 arbejdspladser er direkte eller indirekte forbundet med PPE-produkter og -tjenesteydelser. Den hastige vækst, der forventes i visse dele af verden, tyder på, at EU's eksport af PPE i løbet af de kommende år kan vokse med 50 %. En hurtigere udvikling og ibrugtagning af europæiske standarder på verdensmarkedet i kombination med passende foranstaltninger til beskyttelse

¹⁴ Technical textile for intelligent personal protective clothing and equipment (PPE).

af intellektuel ejendomsret, herunder f.eks. støtte til tjenester for SMV, ville skabe større efterspørgsel efter PPE. Offentlige indkøb spiller en vigtig rolle, når det gælder beskyttende tekstiler, men efterspørgslen er fragmenteret blandt lokale myndigheder.

- **Biobaserede** produkter er fremstillet af fornyelige, vegetabiliske råmaterialer såsom planter og træer. Markedssegmentet for dette LMI omfatter nonfoodanvendelse af nye biobaserede produkter og materialer, såsom bioplastic, smørelie på vegetabilisk basis, overfladeaktive stoffer, enzymer og lægemidler. Traditionelle papir- og træprodukter, herunder også biomasse, er udelukket som energikilder. Det langsigtede vækstpotentiale for biobaserede produkter vil afhænge af deres egenskaber, når det gælder om at erstatte produkter baseret på fossile stoffer og opfylde forskellige slutbrugerbehov til en konkurrencedygtig pris, af deres evne til at skabe produktcykler, der er neutrale med hensyn til udledning af drivhusgasser, og af deres egenskaber med hensyn til at efterlade et mindre økologisk fodspor, dvs. at der ved produktionen frembringes mindre affald samt forbruges mindre energi og vand. Europa befinder sig i kraft af sin førende teknologiske og industrielle status i en god position på markederne for innovative biobaserede produkter. Usikkerheden om disse varers egenskaber og den begrænsede markedsgennemslagskraft hindrer imidlertid en hurtig udbredelse. Faktorer såsom miljøbestemmelser, standardisering, mærkning, opfordringer til medlemsstaterne om at oprette demonstrationsfaciliteter såvel som den fælles landbrugspolitik spiller alle en rolle.
- **Genbrug** reducerer den mængde affald, der skal bortskaffes, begrænser forbruget af naturressourcer og forbedrer energieffektiviteten. Genbrug spiller derfor en afgørende rolle i bestræbelserne til fordel for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion - ikke blot, når det drejer sig om energi, men også når det gælder alle de andre ressourcer, vi producerer. Genbrugssektoren har en årlig omsætning på 24 mia. EUR, og den beskæftiger ca. 500 000 personer. Den består af over 60 000 virksomheder. EU har 30 % af verdens økoindustrier og 50 % af dens affalds- og genbrugsindustri. Til trods for et stort markedspotentiale er der stadig betydelige barrierer for markedets udvikling. Der er også et stort potentiale for forbedring af effektivitet og kapacitet ved befordring af innovation og indførelse af mere effektive processer og teknologier. Dette vil spare penge, energi og naturressourcer og hjælpe Europa med at blive mindre afhængigt af råstofpriserne.
- **Vedvarende energi** er energi, der hentes fra vedvarende energikilder som vind, sol, biomasse, bionedbrydeligt affald eller som feedstockenergi, geotermisk energi, bølgeenergi, tidevandsenergi og vandkraft. For tiden har Europas sektor for vedvarende energi en årlig omsætning på 20 mia. EUR, og den beskæftiger ca. 300 000 personer¹⁵ og dækker 8,5 % af Europas energiforbrug¹⁵. På Det Europæiske Råd i marts 2007 fastsattes det bindende mål, at vedvarende energi i 2020 skulle udgøre 20 % af EU's energiforbrug. Dette mål er en vigtig udviklingschance for disse energiproducenter på et tidspunkt, hvor produktionsomkostningerne reduceres. Udviklingen af vedvarende energi bremses af tre faktorer. For det første er de eksterne omkostninger ved energianvendelsen¹⁶ ikke fuldt ud afspejlet i energipriserne. Desuden er efterspørgslen efter vedvarende energi, som generelt er forbundet med lave eksterne omkostninger, ikke særligt høj. For det andet udnyttes learning curve-effekten, som ville have sænket prisen inden for adskillige teknologier, langsommere på grund af den nuværende lave efterspørgsel. Endelig er fragmenteringen af

¹⁵ European Renewable Energy Council.

¹⁶ F.eks. udledningen af drivhusgasser, luftforurening, forsyningssikkerhed.

supportsystemerne for vedvarende energi og eksistensen af administrative og markedsmæssige barrierer ensbetydende med, at det indre markeds muligheder ikke udnyttes til fulde.

Bilag 2 indeholder en mere detaljeret analyse af disse 6 markeder og virkningerne af LMI'et. Ifølge forsigtige skøn baseret på konservative antagelser vil støtten fra den fokuserede tilgang i LMI'et betyde, at det kombinerede markedsvolumen for de seks markeder mindst vil kunne fordobles, og der vil kunne skabes ca. 1 mio. arbejdspladser.

Identificeringen af markeder i forbindelse med den første runde udelukker ikke andre markeder som mulige fremtidige kandidater og skal ikke opfattes som en politisk kommentar vedrørende deres indbyrdes samfundsmæssige eller økonomiske relevans.

Der er allerede overbevisende argumenter, der taler til fordel for visse områder, som ville kunne komme i betragtning i forbindelse med lignende fremtidige initiativer. Høringer af interesserede parter¹⁷ og anvendelsen af intelligente markedsværktøjer vil støtte denne udvælgelsesproces ved etablering af overvågningsmekanismer, der bygger på eksisterende diagnostiske og analytiske værktøjer såsom ERA-Watch og Sectoral Innovation Watch¹⁸. Denne LM-tilgang kan inddrages i de bredere initiativer, der for tiden iværksættes¹⁹ og som vil øge de gevinster, europæerne vil kunne høste ved udviklingen af innovationsintensive markeder.

3. DE VIGTIGSTE POLITISKE INSTRUMENTER

De specifikke tematiske handlingsplaner skal fremme spirende LM'er på de i bilag 1 nævnte områder. LMI'et vil anvende et bredt sæt politiske instrumenter.

• Lovgivning

Lovgivning, der er udviklet med henblik på at tjene politiske mål, bør også være udformet med fremme af innovation for øje, og den bør ikke pålægge innovative foretagender nye byrder. Der er mulighed for at forbedre koordineringen af lovgivningen på tværs af forskellige politikområder, som har betydning for markeder for innovative produkter og tjenester. Pålidelige, koncise og gennemtænkte retlige rammer er uundværlige, når det gælder om at få virksomhederne til at investere og brugerne til at tage nye varer og tjenesteydelser i brug.

De lovgivningsmæssige foranstaltninger i LMI-handlingsplanerne omfatter forslag til ny lovgivning samt ændringer, omarbejdelser og afskaffelse af lovgivning. F.eks. kan anvendelsen af biobaserede varer og udbredelsen af nye teknologier i produktionen af biobaserede produkter støttes ved at strømline eksisterende lovgivningsforanstaltninger i IPPC-initiativer²⁰ (Integrated Pollution Prevention Control - integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening). Lignende aktiviteter er foreslået med henblik på LMI-handlingsplanen vedrørende genbrug, som fokuserer på støtteforanstaltninger i synergi med specifikke EU-bestemmelser, herunder især WEEE-direktivet (affald af elektrisk og elektronisk udstyr)²¹ og ELV-direktivet (udrangerede køretøjer).²²

¹⁷ F.eks. ETP og Europa INNOVA-paneler.

¹⁸ <https://www.europe-innova.org>.

¹⁹ F.eks. handlingsplanen for "En god alderdom i Europa", KOM(2007) 332 endelig.

²⁰ Rådets direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, EFT L 257 af 24. september 1996, s. 26-40.

²¹ Direktiv 2002/96/EF (WEEE), EFT L 37 af 21.10.2000, s. 24.

²² Direktiv 2000/53/EF (ELV), EFT L 269 af 21.10.2000, s. 34.

• Offentlige indkøb

Udgifterne til offentlige indkøb udgør 16 % af BNP, 40% af udgifterne til bygge- og anlægsvirksomhed og næsten 100 % af udgifterne til forsvar, civil sikkerhed og nødberedskab. Mobiliseringen af offentlige myndigheder med henblik på at få dem til at optræde som "pilotkunder", som kan fremme anvendelsen af offentlige indkøb til støtte for innovation er derfor ofte en del af handlingsplanerne.

Anvendelsen af de eksisterende EU-regler for offentlige indkøb²³ støtter LMI'et ved at tage fat om problemet markedsfragmentering og støtte udviklingen af konkurrencedygtige løsninger. I en vejledning, Kommissionen for nylig har offentliggjort²⁴, beskrives det, hvordan innovation kan fostres i forbindelse med offentlige indkøb. Dette kræver ændring af løsninger, der normalt anvendes af nationale, regionale og lokale ordregivende myndigheder, når de forbereder udbud (f.eks. praksis ved indhentning af oplysninger om eksisterende og mulige nye tekniske løsninger samt nye tjenester og varer samt praksis med hensyn til erhvervelse af viden om identificering og udvælgelse af "det økonomisk mest fordelagtige tilbud" på basis af livscyklusvurdering). Dette er også tilfældet, når det gælder om at opnå den kritiske masse, der beforder udviklingen af LM'er. Krav om interoperabilitet og erstatning af mindre, individuelle køb med større, fælles ordrer vil være nyttige i denne sammenhæng. Mere uddannelse og flere bevidsthedsskabende foranstaltninger for ordregivende myndigheder samt netværk af ordregivende myndigheder er generelle foranstaltninger, der vil kunne være til gavn for alle LM'er.

• Standardisering, mærkning og certificering

Standarder kan fremme udviklingen af LM'er, hvis de ikke udelukker konkurrerende teknologier, begrænser konkurrencen urimeligt eller hæmmer en spirende efterspørgsel. Mere konsistente standarder for teknik, ydeevne og produkttegenskaber i hele produktionskæden fra råstoffer til færdigt produkt vil kunne gøre standardiseringen mere innovationsvenlig. Standarder bør være baseret på ydeevne, men være teknologineutrale.

På de 6 nævnte markeder er standardiseringsprocessen fragmenteret. Dette resulterer i konkurrerende standarder, som forhindrer interoperable løsninger. Mangelen på interoperabilitet komplicerer inddragelsen af viden og forskellige komponenter i komplekse nye produkter og tjenesteydelser. Konkurrerende standarder, der ikke er interoperable, forhindrer innovative løsninger i værdikæden. I forbindelse med LMI'et bør valget mellem sådanne standarder være bredt og rummeligt og helst foretages på EU-plan, idet det bør undgås, at konkurrerende teknologier udelukkes²⁵. Europæiske standardiseringsplatforme såsom Europe INNOVA-standardiseringsnettene kan i forbindelse med et givet problem hjælpe med at identificere de mest velegnede standarder baseret på bred industriel konsensus. Kommunikationen om standarder bør forbedres for at kunne øge efterspørgslen fra velinformerede købere og brugere og for at sikre, at der tages hensyn til standarder i forbindelse med forskningsprojekter.

Baseret på erfaringer fra industrien vil der kunne udvikles nye tilgange til selvcertificering. På grundlag af EU's reviderede miljømærkeordning bør udvidelserne omfatte træk, der understreger f.eks. at varen er fremstillet i EU på biobasis, eller at den er fremstillet i EU på

²³ Direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF.

²⁴ http://www.proinno-europe.eu/doc/procurement_manuscript.pdf.

²⁵ Proceduren for udvælgelse af standarder vil afhænge af standardens karakter - om den er formel eller ikke-formel - og den bør være så fleksibel, at den kan tilpasses skiftende markedstilstande.

basis af genbrug. Sådanne mærkninger vil kunne tiltrække nye kunder. Oplysninger om ydeevne ud over lovens minimumskrav kan påvirke potentielle kunders beslutninger. F.eks. fremlægges i direktivet om miljøvenligt design af energiforbrugende produkter (2005/32/EF) instrumenterne til udvikling af effektiv og dynamisk ændring af markederne. Dette direktiv kan hjælpe markeder gennem minimumskrav ved at forbyde de varer, der har den dårligste ydeevne, mens benchmarking - som beskrives nærmere i gennemførelsesforanstaltningerne til direktivet vedrørende særlige produkter (bilag I.3.2) kan give forudsigelighed og dynamik til gavn for industrien. Desuden er tvungen mærkning vedrørende krav til ydeevne, som er synlig på salgsstedet, absolut nødvendig for den kunde, der ønsker at træffe et informeret valg. Energi- og miljømærkning vil alene begunstige de bedste varer set ud fra en miljøsynsvinkel. Der vil kunne udvikles dynamiske standarder og "top runner"⁵-ordninger²⁶. Den kommende meddelelse om standardisering og innovation omhandler særligt indvirkningen på LM'er fra standardisering og arbejdsplanen under miljømærkedirektivet²⁷.

• Supplerende instrumenter

Andre aktioner vil kunne fremme og forbedre den interaktive informationsstrøm mellem leverandører og brugere og dermed bidrage til at fremme markedets gennemsigtighed. Dette vil også kunne føre til konkurrencefordele for virksomhederne ved at skabe bedre betingelser, når det gælder om at tage tværfaglige udfordringer op på de pågældende markeder. Dette vil kræve platforme²⁸ samt tilstrækkelig finansiel støtte, især i følgende to tilfælde:

– *Støttetjenester for virksomheder og innovation, uddannelse og kommunikation*

I nogle markedssegmenter vil unge, innovative virksomheder kunne drage nytte af støtte til f.eks. aktiviteter til fremme af videnoverførsel, virksomhedskuvøser og adgang til finansiering gennem konsulentvirksomhed og uddannelse. Foruden udbuddet af sådanne tematiske målrettede tjenester via støtte fra strukturfondene eller det nye netværk for integrerede virksomheder og innovationsstøtte i rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation vil en mere koordineret anvendelse af netværksprojekter og platforme²⁹ for gensidig læring og vidensdeling kunne støtte gennemførelsen af handlingsplaner. Samarbejdet inden for og mellem videnbaserede regionale virksomhedsklynger i hele Europa vil kunne accelerere strømmen af ideer og viden. De muligheder, der ligger i samhørighedspolitikens bidrag til direkte investeringer og til netværk, bør udnyttes af medlemsstaterne og regionerne inden for adskillige LM-områder³⁰. Dette vil kunne bidrage til opretholdelse af de involverede parters engagement og til udvidelse af engagementet i LM'er³¹.

– *Finansiel støtte og incitament*

Fremkomsten af betydningsfulde nye forretningsmuligheder på områder omfattet af LMI'et forventes at kunne fostre private investeringer. På dette område vil offentlige foranstaltninger kunne lette adgangen til finansiering.

²⁶ Den kommende handlingsplan for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion, gennemgangen af rammerne for fastlæggelse af krav til energiforbrugende produkter i 2010 og gennemgangen af foranstaltningerne i forbindelse med miljømærket i 2008 vil give mulighed for at anvende disse dynamiske metoder i praksis. Jf. http://ec.europa.eu/enterprise/environment/sip_en.htm.

²⁷ Artikel 16 i direktiv 2005/32/EF.

²⁸ Herunder især elektroniske platforme for udveksling af information om offentlige og private partnere på tværs af sektorer og på EU-plan.

²⁹ F.eks. ved hjælp af PRO INNO-Actions-formatet eller på basis af Europe INNOVA-sektornetværkene.

³⁰ Kommissionens "Regioner for økonomisk forandring"-initiativ er også relevant for LM'er.

³¹ F.eks. ville forsikringssektoren kunne involveres i klimabeskyttelse eller sikkerhedsrelaterede aktioner.

Handlingsplanerne kan fremme forslag inden for såvel nationale programmer som EU-programmer³². På EU-³³ eller medlemsstatsplan vil offentlige F&U-midler og midler fra innovationsfonde kunne bruges til støtte for gennemførelsen af visse produktcykler.

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF) forvalter betydelige EU-støttemidler såsom finansieringsfaciliteten for risikodeling og faciliteten for SMV'er i hurtig vækst og innovative SMV'er. EIB-midlerne vil i kombination med private midler og eventuelt midler fra strukturfondene kunne støtte demonstrations- og upscaling-aspekterne ved produktionen af innovative varer og tjenesteydelser. Desuden vil JEREMIE, et initiativ iværksat af Kommissionen, EIF og EIB i fællesskab, kunne give øget adgang til finansiering for SMV'er såsom mikrokredit, venturekapital, lån og garantier. Nye modeller for offentlig-private partnerskaber med deltagelse af investorer og andre berørte parter vil kunne overvejes. Dette vil kunne tilskynde private investorer til at støtte nye projekter relateret til LMI.

Omlægningen af nationale eller regionale offentlige støtteordninger vil kunne bruges af medlemsstaterne til at udnytte de nye muligheder for at støtte forskning, udvikling og innovation på dette område i Fællesskabets nye rammebestemmelser for statsstøtte³⁴. Omlægningen af strukturfondstøtten til regioner er særligt vigtig. Alle medlemsstater har øremærket en del af deres midler fra samhørighedspolitikken til den fornyede dagsorden for vækst og beskæftigelse. Den vigtigste ændring i samhørighedspolitikken investeringer vedrører F&U og innovation. Der vil blive afsat ca. 83 mia. EUR eller 25 % af det samlede samhørighedsbudget til denne type investeringer. Det er klart, at identificeringen af LM'er er et vigtigt orienteringsredskab i forbindelse med private og offentlige investeringer i tilknytning til anvendelsen af disse fonde.

4. ADMINISTRATION - DE NÆSTE SKRIDT

Behovet for en stram koordinering blandt det betydelige antal forskellige aktioner inden for en kort tidsramme gør handlingsplanerne³⁵ særligt ambitiøse. Succesen vil afhænge af EU-institutionernes og medlemsstaternes engagement, når det gælder om at samarbejde tæt om implementeringen af disse handlingsplaner under stramme tidsrammer og dermed befordre private interessenters øgede interesse for at investere i disse lovende markeder.

Kommissionen vil tilvejebringe de nødvendige koordineringsstrukturer med henblik på at sikre effektiviteten af initiativet.

Rådet³, der opfordrede til LMI'et, vil spille en central rolle, når det gælder om at fremme den proces, der indledes med denne meddelelse. Det tilvejebringer et forum for oprettelsen af en vejviser for LMI'ets bidrag til vækst og beskæftigelse og overvågning af fremskridt. Da dette initiativ udgør et betydningsfuldt bidrag til opnåelsen af målene i adskillige af de integrerede vejledninger i partnerskabet for vækst og beskæftigelse³⁶, kan der med fordel aflægges

³² Når det gælder det syvende rammeprogram, bør dette ikke ændre eller erstatte den normale procedure for evaluering af arbejdsprogrammet.

³³ Især når det gælder det syvende rammeprogram og rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation.

³⁴ EUT C 323 af 30.12.2006, herunder især de nye muligheder for at støtte innovation, http://ec.europa.eu/invest-in-research/policy/state_aid_en.htm.

³⁵ De individuelle foranstaltninger i handlingsplanen vil blive bedømt ud fra relevante regler om konsekvensvurdering i henholdt til de relevante beslutningsprocedurer.

³⁶ Integreret vejledning nr. 10 indbefatter allerede "udvikling af nye teknologier og markeder" http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf.

rapport om medlemsstaternes foranstaltninger til implementering af LMI'et i denne sammenhæng³⁷.

Der vil blive organiseret regelmæssige orienteringsmøder med og høringer af de vigtigste berørte parter. Målrettede informations- og kommunikationstiltag vil blive taget over for relevante beslutningstagere på nationalt og subnationalt niveau under hensyntagen til medlemsstaternes initiativer.

For yderligere at fremme LMI'et og involvere de berørte parter aktivt i processen vil Kommissionen oprette en **elektronisk LMI-interessentplatform** med tematiske sider for hver handlingsplan.

Kommissionen vil overveje at supplere det nuværende LMI med handlingsplaner for andre markeder, hvis medlemsstaternes og interessenternes engagement i LMI'et viser, at der er perspektiv i en udvidelse af konceptet, og hvis der på basis af den permanente overvågningsmekanisme, der vil blive etableret, er nye markedsområder svarende til de identificerede kriterier, som er modne for lignende initiativer.

I 2009 vil der blive fremlagt en **midtvejsrapport** om status for implementeringen af handlingsplanerne og om de offentlige og private interessenters engagement.

Uafhængige eksperter vil udarbejde en **afsluttende rapport** vedrørende første runde af LMI'et og fremlægge den i 2011; rapporten vil bestå af en efterfølgende evaluering, der bedømmer virkningerne af de politiske aktioner og – i det omfang, det er muligt – den egentlige indvirkning på markedssegmenterne.

5. KONKLUSION

Hvis LMI'et implementeres i tide med tilstrækkelig politisk støtte, vil det kunne give europæiske virksomheder bedre muligheder for at komme ind på hurtigt voksende verdensmarkeder med konkurrencefordele som førende producenter og dermed bidrage til en bæredygtig udvikling med hensyn til beskæftigelse og velstand. Det kan give europæiske borgere mulighed for hurtigere at nyde godt af innovationer på vækstmarkeder af særlig økonomisk og samfundsmæssig betydning.

Med henblik på at implementere dette initiativ

- vil Kommissionen udforme de nødvendige lovforslag som angivet i handlingsplanerne og iværksætte forslagsindkaldelser med henblik på implementering af støtteaktioner.
- opfordres medlemsstaterne til at gennemføre de aktioner, de i henhold til bilag I har de bedste forudsætninger for at koordinere, og til at tilskynde de nationale og regionale aktører til at deltage i koordineringsmekanismer, der kan styrke initiativets virkning og fremme sammenhængen mellem de forskellige foranstaltninger.
- vil berørte parter fra såvel erhvervslivet som fra anden privat side blive opfordret til at deltage i aktionerne, især ved at følge op på aktioner, i hvilke de i henhold til handlingsplanerne er vigtige aktører, og ved fortsat interaktion med de relevante myndigheder vedrørende spørgsmål, der henhører under deres respektive kompetencer.

³⁷ Det Europæiske Råd anførte i december 2006: "der vil på kommende forårsmøder i Det Europæiske Rådet som led i Lissabon-strategien blive set på, hvilke fremskridt der er gjort med hensyn til at levere resultater".